

קובץ
תוק הנחל

דיבורים נוראים ונפלאים שנאמרו
בשבת קודש פרשת דברים שבת חזון תש"ע

מפ"ק ב"ק הרה"צ מוהרא"ש שליט"א

יצא לאור חודש מנחם אב תשע"א

תוך הנהול

ליל שבת קודש פרשת דברים שבת חזון ה'תש"ע

בليل שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מורה"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דבריו רביז"ל בליך"ט מורה"ן חלק ב' פ"ה המדבר מצות תוכחה, עיין שם.

פתח ואמר מורה"ש נ"י, רביז"ל אומר, (מורה"ש נ"י) חור קצר על נקודה אחת שבתורה זו של רביז"ל אף על פי שתוכחה הוא דבר גדול, ומוטל על כל אחד מישראל להוכיח את חברו, בשראה בו שאינו מתנגד בשורה, כמו שכתוב (ויקרא י"ט): "הוכח תוכחה את עמיתך", אף על פי בן לאו כל אדם ראוי להוכיח, כמו שאמר רבי עקיבא (ערכין ט"ז): 'תמה אני, אם יש בדור הזה מי שיכול להוכיח', ואם רבי עקיבא אמר זאת בדורו, כל שכן בדור הזה של עכשו, כי כשה證明ovich אינו ראוי להוכיח, איזי לא די שאין מועיל בתוכחתו, אף גם הוא מבאיש ריח של הנשמות השומעים תוכחתו, כי על ידי תוכחתו הוא מעורר הריח רע של המעשים רעים ומדות רעות של האנשים שהוא מוכחים, כמו בשמונה איזה דבר שיש לו ריח שאינו טוב, כל זמן שאין מזוהן אותו הדבר, אין מרגישיין הריח רע, אבל בשמתחילין להזוי אותו הדבר, איזי מעורריין הריח רע, כמו כן על ידי תוכחה של מי שאין ראוי

להוכיה, על ידי זה מזין ומעוררין הריח רע של המעשים רעים ומדות רעות של האנשים שמוכיחם, ועל בן הוא מבאיש ריחם, ועל ידי זה הוא מחליש את הנשמות שלהם, אבל כשהמוחיכה ראוי להוכיה, אוי אדרבא, הוא מוסיף ונוטן ריח טוב בהנשות על ידי תוכחתו, כי התוכחה צריכה להיות בבחינת התוכחה של משה, שהוכיה את ישראל על מעשה העגל, שעל ידי תוכחתו נתן בהם ריח טוב, בבחינת (שיר השירים א): "נָרְדֵּי נָתַן רִיחָו", הנאמר על מעשה העגל, עוז לא נאמר, אלא נתן, כמו שפירש רש"י שם, וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה בגמרא (שבת פה), כי על ידי תוכחה של משה על מעשה העגל, הוסיף ונוטן בהם ריח טוב וכו', עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהר"ש נ"י, כי הנה עיקר מצות תוכחה הוא כדי להרים ולהגביה מוח האדם, ולעורר אותו לעשות תשובה, עד שייחזור אל הקדוש ברוך הוא, כי על ידי שמראים לו מה שפוגם, ומסבירים לו שהקדוש ברוך הוא אוהב אותו, והוא בן חביב אצל המלך, ולא מתאים לו לעשות דבר כזה נגד אביו המלך, על ידי זה מתבישי מאד, ומתעורר בעצמו לחזור בתשובה בכלל לבבו, שזאת היהת תוכחת משה רבינו לנשות ישראל על חטא העגל, שאמר להם "עדין חביבותא היא גבן", שעדיין הקדוש ברוך הוא אוהב אתכם, ובשemuו נשות ישראל שהקדוש ברוך הוא עדין אוהב אותם, אפילו אחר שעשו מעשה מגונה כזו, התבישיו כולם וחזרו בתשובה, נמצא, שהכנים משה רבינו בהם ריח טוב בתוכחתו, וכמו שכותב (שיר השירים א) נָרְדֵּי נָתַן רִיחָו, ואמרו

על והחכמיינו הקדושים (שבת פ"ח: ובתוספות שם) עזב לא נאמר אלא נתן, שנתן בהם ריח טוב וסילק הריח רע של עונם לגמר, כמו מי ששופך בושם במקום ריח רע, עד שהריח רע מתבטל לגמר.

ולא בן מוכיה שאנו ראי, שצועק וمبיעש את פני החותם "איך עשית דבר כזה"?!" איך מלאת לבך למרווד נגד המלך?!" איך אתה לא התבונית לעשות חטא כזה?!" בדיבורים אלו שובר לבו של החותם, עד שמנפיל אותו לעצבות ולדכאון, ומתייאש לגמרי מלחזר בתשובה, כי חושב בעצמו "איך אפשר באמת לעשות תשובה על עון גדול כזה, הלא הקדוש ברוך הוא שונא אותנו רחמנא ליצלן", נמצא שהמוכיה לא פעל שום דבר בתוכחתו, אדרבה, הכנים החותם בຍיש ובדכאון עד שקשה לו לצאת, והוטיף בו ריח רע יותר ממה שהיה בו קודם, והוא ממש כדוגמה של רבי זיל, שמונה kali עם דבר שיש בו ריח רע, כל זמן שאין מזין הכל, הריח רע נשאר במקומו, ואין מריגשין אותו מרחוק, אבל מיד שמתחלין להזיז ולערוב הכל, הריח רע הולך למרחוק, ואי אפשר לעמוד בכל הסביבה, וכן הוא אצל החותם, אם אין יודעים להזכירו בדרך של התהוקות, להראות את חשיבותו ומעלותו לפני הקדוש ברוך הוא עד שיתעורר מעצמו לעשות תשובה, הרי מעוררין הריח רע של מעשי הרעים, ואו מוסיף פשע על חטא, ומתייאש מחייו לגמרי רחמנא ליצלן, ולכן מצות תוכחה היא אחריות גדולה, וכי שאנו יודע להזכיר כראוי ימנע עצמו מזה, וכמו שאמר רבי עקיבא (עריכן ט'ז): תמה אני אם יש בדור מי שראוי להזכיר, כי תוכחה צריכה להיות רק לקרב ולא לרחק, ולהכנים באדם תקופה טובה שיכל לתקן הכל, כמו

שצעק רבי"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' ס"י ע"ח) "אין שם ייאוש בעולם כלל", שזו היא כמו צעקת משה ובניו "עדין חביבותא היא גבן", כי הקדוש ברוך הוא אוהב כל אחד בישראל, ומהכה ומצפה לתשובתו, ולכון בודאי אין שם ייאוש בעולם כלל, כי יכולים לתקן הכל, ולכון אף פעם אמור להוכיח אדם ולומר לו, "למה עשית חטא גדול כזה?!" כי התשובה ברורה, "למה עשית? כי יש לי יציר הרע גדול, אדרבה, תראה לי דרך איך לצאת מן יציר הרע שלי, ואוי בודאי לא אחותה עוד", אלא צריכין לחזק בני אדם ולגלוות להם הכוחות שלהם, ושהקדוש ברוך הוא אוהב אותם כל כך, ואו בודאי יחוור בתשובה, ותהייה זכות הרבים תלואה בו.

והנה הדרך של צדיקים אמיתיים בתוכחתם, שמלאדים כל מיני זכויות ומילצות ישירות על נשמות ישראל בעת תוכחתם, שמצד אחד בודאי מעוררים אותם על גודל חטאיהם, אבל מצד שני מלאדים זכות עליהם לפני הקדוש ברוך הוא, שקושי הגלות, והמקומות הרעים שנמצאים בהם, המלאים קליפות ומשחיתים, גרמו להם לחטאו, ובמובא בספר המדרות (אות בית ס"י ט"ז), יש מקום הנורם לעבר עבירות, וכן (אות עבירה ס"א), יש עבירות שהמקום גורם, עיין שם, ומשה התנагך אחר חטא העגל, שלפני כל ישראל אמר (שמות ל"ב) אתם חטאתם חטא גודלה וגנו, אבל לפני השם יתברך אמר (שם), למה ה' יחרה אף בעמק וגנו (ליקוטי מוהר"ן חלק א' ס"י כ"ב), כי הצדיקים האמיתיים יודעים הימב את גודל התגברות יציר הרע על נשמות ישראל, ואיך שהם מעורבים בין הגנים ואומות העולם, עד שקליפות הגנים, והמקומות שושבינים בהם,

גורמים לנשומות ישראל להטיה, חם ושלום, ולבן באותה שעה
משמעותיהם אותם, גם מלמדים עליהם כל מיני מליות ישירות, ועל ידי
זה מהיר אותם בתשובה, ולבן אשרי הזוכה לשמעו תוכחה מפי צדיק
אמיתי ומוכיה הנזון, כי תוכחתו תוסיף בו ריח טוב, ויעזר לו לחזור
בתשובה שלימה באמת.

וקישר מורה"ש נ"י את העניין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר לנורא ונפלא
מאד, כי הנה ספר דברים מתייחס עם דברי התוכחה של משה רבינו,
וכמו שבתוב (דברים א') אלה הדברים אשר דבר משה אל כל
ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תופל
ולבן וחצירות ודי זהב, ופירוש", לפי שהן דברי תוכחות, ומה כאן כל
המקומות שהכעיסו לפניו המקום בהן, לפיכך סתם את הדברים והזכורים
ברמזו, מפני כבודן של ישראל, עין שם, ויש להבין מהו עניין "להזכירים
ברמזו מפני כבודן של ישראל", אם מפסיק להוכחה אותם ברמזו, הרי
יתביישו מפני הרמזו, ואם לא מפסיק הרמזו, מה יועיל בתוכחתו, וגם
למה רימזו דיקא "המקומות" שהכעיסו לפניו המקום בהן, ולא רימזו להם
החתאים בעצמם שעשו לפניו המקום, והנה על פי דברי רביז"ל הנ"ל
מובן העניין מאד, כי משה רבינו הוא המוכיה ההגון שמוסף ריח טוב
בנשומות ישראל על ידי תוכחתו, והוא מוכיה אותן על ידי שmagala להן
עוצם חשיבותן ויקרתו לפניו המקום, ואין שלא מתחאים להן חטא ועוז
כלל, ועל ידי ששומעים מעלתם לפניו המקום, כולם חווים בתשובה,
זהו עניין "להזכיר ברמזו מפני כבודן של ישראל", שימוש רבינו גילה
לهم חשיבותן וכבודן" לפניו המקום, שמספיק להם רמזו בעלמא להבין

חטאם ועונם, כי הם בנים חביבים של המלך, ומספק להם רמו בעלמא לחזור בתשובה, וזה גופא גرم לחזור בתשובה, כי הבינו שאם אנחנו כל כך חשובים בעיניו יתברך, שספק להוכיה אותנו ברמו, בודאי ראוי לנו לחזור מיד בתשובה שלימה.

זהו עניין "המקומות" שהזכיר משה רבינו בתוכחתו, כי בזה לימד זכות על נשמות ישראל לפני הקדוש ברוך הוא, שהמקומות עצמם גרמו להם לחטא, כי עברו במקומות קשים וכבדים אשר מלאים קליפות ורוחות רעות, וכדיותא בזוהר הקדוש (בשלח מ"ט): על הפסוק (דברים ח) במדבר הגדול והנורא נחש שرف ועקרב וגוי, וזה אשר גرم להם לחטא, ולכון באותו שעה שהוכיה אותם ברמו, גם לימד עליהם זכות, ושמר על כבודן של ישראל, להמליץ עליהם לפני המקום כל מיני המלצות טובות, והשם יתברך יוכינו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים שיודעים דרך נבונה ואמיתיות למצות תוכחה, ונזכה לחזור בתשובה שלימה לפניו יתברך, ולהכלל בו יתברך למורי מעטה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת דברים שבת חזון ה'תש"ע

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעוויין, דיבר מורה"ש נ"י דברים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בלקוטי מורה"ז חלק א' ס"י נ"ז, המדבר מאמוןת חכמים, עיין שם.

פתח ואמר מורה"ש נ"י, לעולם קורין פרשת דברים לפני תשעה באב (עי' שולחן עירך אורח חיים ס"י תכ"ח), וכתבו הפומקים (לבוש שם), כדי שיקראו תוכחותיו של משה רבינו קודם קדום תשעה באב, וכתבו רמז בפסוק (דברים א') **איכה אשא לבדי וגנו**, ואמרו חכמינו הקדושים (איכה רבנה פרשת א' ס"י א') שלשה נתגלו בלשון איכה, משה ישעה וירמיה, משה אמר (דברים א') **איכה אשא לבדי וגנו**, ישעה אמר (ישעה א') איכה הייתה לזונה, ירמיה אמר איכה ישבה בדד, עיין שם, שכולם התגלו באותו סגנון של "איכה", ויש להבין מהו הקשר בין תוכחת משה רבינו, לנבות ישעה וירמיה על החורבן, ואיזה לימוד יוצא מזה לעובדא ולמעשה.

ויש לומר בביואר העניין על פי דברי רביז"ל (לקוטי מורה"ז חלק א' ס"י נ"ז), שהעיקר היא אמונה חכמים, להאמין בדברי חכמים, ולא לסור מדבריהם ימין ושמאל, כי בלי דברי חכמים בתורה שבבעל פה, אין אנחנו יודעים לקיים שום מצוה ממצוות התורה, כגון למשל מצות תפילה, כתיב בתורה (דברים ו) וקשרתם לאות על יידך והוא לטוטפת בין עיניך, אבל אין אנחנו יודעים מה תורה שבכתב אויך התפליין נראים ואיפוא

להשים אותם, רק חכמינו הקדושים בגמרה ובתורה שבעל פה, ביארו לנו כל פרט ופרט, ורק על ידם אנחנו יודעים איך לקיים את רצון ה', כי דברי תורה ענאים במקומן ועשירים במקום אחר (ירושלמי ראש השנה יז), והחכמים מרכיבים ומהברים דברי תורה ממקום למקום, ודורשים את התורה בשלוש עשרה מהות שתורתה נדרשת בהם, עד שנגלים כל מצוות התורה, ומהו רצון השם יתברך בכל דבר, ולפעמים נראה מתווך תורה שבכתב אחרת מדבריהם, כגון במלכות כתיב (דברים כ"ה) ארבעים יבנו, וחכמינו הקדושים אומרים (מכות כ"ב): שלושים ותשע מלכות דוקא, אבל אנחנו מהווים לקבל דבריהם, ולא למור מהם ימין ושמאל, עד שהחכמינו הקדושים אומרים (ספריו שופטים) אפילו אם יאמרו לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין, גם כן לא תסור מדבריהם, כי החכמים קיבלו מסורת התורה איש מפני איש עד משה מסני, ואני מהווים להאמין בהם ולקבל דבריהם, כאילו שמענו אותם מפני הגבורה ממש, ועל ידי שמקבלים דברי החכמים על ימין ועל שמאל, גורמים של מלאכים המורידים שפע לעולם, יש ידים שלימות של ימין ושמאל, ובימין מקבלין השפע, ובשמאל משפיעים, ועל ידי זה יש לנו שפע קודש תמיד.

ואומר רביז"ל (בסוף התורה), שעל ידי שיש לאדם אמונה בחכמים, יש רפואה למכתו ויכול להתרפאות מכל דבר, מה שאין כן, המבזה תלמיד חכם אין לו רפואה למכתו (שבת קי"ט), כי כל הרפאות הן הרכבות, היינו שלוקחים סם פלוני ועשב פלוני במדה ובמשקל כך וכך, וכן עשב אחר שימושו כך וכך, ומערבעין אלו המינים ביחד, ועושין מהם הרכבה,

ולהרכמה הזאת, יש כה לרפאות את המחלה, נמצא שעיקר כה הרפואה על ידי ההרכמה, ועל כן צרך רופא מומחה, שידוע לעשות ההרכמה, אבל מי שאין מומחה, אף אם יכח העשבים שיש להם כה לרפאות, עם כל זה לא יפעל כלל, כי אין יודע איך להרכיבם, כמו כן התורה שהוא רפואי לכל דבר, כמו שבתו (משל ד) "ולכל בשרו מרפא", אין מי שידוע אותה, כי אם חכמי הדור, כי נסקרה להם לדרשה בשלש עשרה מדות שהتورה נדרשת בהן, אבל מהتورה עצמה או אפשר לדעת דבר, כי אם על פי חכמי הדור שהם מפרשין אותה, והחכמים מלקטין ומערבין ומרכיבין את התורה ודורשין אותה למקום בשלש עשרה מדות, והם גורעים ומוסיפים ודורשין (בבא בתרא ק"א), ואף שבתו בהتورה כך, הם גורעים ממנה אותן או תיבה, ובמקום אחר מוסיפים, ובזה דורשין אותה, כפי מה שידועין, כמו שנסקרה להם, ועל כן כשפוגם בכבוד תלמיד חכם, אין רפואי למכתו, כי עיקר כה הרפואי שמקבלין מהتورה, או אפשר לקבל כי אם על ידי חכמי הדור, כי להם נסקרה לדרוש, והם יודעים להרכיב אותן לדרשות התורה, שזה עיקר כה הרפואי, על כן העיקר תלוי בחכמי הדור, שעל ידייהם יודעים לדרש את התורה, ולהרכיב אותן התורה, על ידי זה מקבלין כה כל ההרכבות של כל העשבים, שמקבלים כה מהتورה, עיין שם כל זאת בדברי רביוזל.

נמצא שעיקר בריאות אדם ברוחניות ובגשמיות תלויה באמנות החכמים, וכי שאדם זוכה לבטל דעתו לפני חכמים אמיתיים, כן יש לו רפואי הנפש ורופא הגוף, והוא מצליח מאד בכל עניין, ולהיפך כל הצרות

והחורבות שעוברים על האדם הוא מהמת פגם אמונה חכמים, שאינו מאמין בדבריהם, ואין מקבל דבריהם על ימין ועל שמאל, וכפי הסרתנו מרברי חכמים, הן למין והן לשמאלי, בן מסיר ידי המלאכים מימין ומשמאלי, וכן סובל צער ויסורין מימין ומשמאלי, עד אין רפואה למכתו, רחמנא ליצלן, ולכנן אמרו חכמוני הקדושים (שבת ק"ט) לא הרבה ירושלים אלא בשביל שביוו בה תלמידי חכמים, כי מקדושת ירושלים ובית המקדש, יצא אור זיו וחווית לכל בא עולם, ומשם נ משך כל השפעות טובות ברוחניות ובגשמיota, אבל בתנאי שמצוות לדברי חכמים ומקבלים דבריהם על ימין ועל שמאל, אבל מיד שפגוו באמונה חכמים וビעו תלמידי חכמים שבתוכה, הרי הסירו ידי המלאכים מימין ומשמאלי, וגרמו הפסקת השפע וחורבן בית המקדש רחמנא ליצלן, ולכנן העיקר לשוב בתשובה על פגם אמונה חכמים, ולהאמין בכל דבריהם בתמיות ובפתרונות גמורה, ועל ידי זה יגרמו בנין בית המוחין, שהוא בנין בית המקדש, ובכמו שאמרו חכמוני הקדושים (ברכות ל"ג) כל מי שיש בו דעת כאיל נבנה בית המקדש בימיו, וייהו לו שפע קודש תמיד.

והנה לפיה מובן מأد, עניין קריאת פרשת דברים והתוכחה של משה רבינו איך אישא לבדי וגנו, לפני תשעה באב, והקשר ביניהם לבין הokinot של ישועה וירמיה הנביא, כי משה רבינו הוכיח נשמות ישראל על פגם אמונה חכמים, ובכמו שאמר איך אישא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם, ופירש רשי, טרחכם, מלמד שהיו ישראל טרחנין, היה אחד מהם רואה את בעל דינו נצח בדין, אומר יש לי עדים להביא יש לי ראיות להביא מוסף אני עליכם דיןינו, ומשאכם, מלמד שהיו

אפיקורסין, הקדים משה ליצאת, אמרו מה ראה בן עמרם ליצאת, שמא אין שפי בתוך ביתו, אחר ליצאת, אמרו מה ראה בן עמרם שלא ליצאת, מה אתם סבורים, יושב ווועץ עליכם עצות רעות וחושב עליהם מוחשבות, וריבכם, מלמד שהיו רוגנים, עיין שם, ולכארה הדבר יפלא, משה רבינו גמל להם רק טובות כל ימי חייו, הוציאם ממצרים וקרע להם את הימ, הוריד להם המן, וגם הבאר וענני הכבוד חזרו בזכותו, ומפר נפשו בעדם פעם אחר פעם, ואיך יאמרו "יושב ווועץ עליכם רעות"? אבל והוא הנסיך של אמונה חכמים, שאדם עלול לשכוח כל הטובות שיש לו ברוחניות ובגשמיota מן הצדיק והחכם שבדור, כי צריכים לזכור שיש להצדיק ידיים שלימוט, יד ימין ושמאל, לקבל ולהשפיע את כל ההשפעות הבאות מלמעלה, ואם מקבלין דבריו על ימין ועל שמאל, על ידי זה מקבלין כל טוב ברוחניות ובגשמיota מomin ומשמאלי, ולא חסר שום לו דבר כלל, אבל מיד ששוכחים שהצדיק הוציא אותו משפל מצבו, והעליה אותו ל롬 המעלות, ונדמה לו שיבול לחת עזה בלי הצדיק ובלי אמונה חכמים, מוה מתחילות כל הצרות רחמנא ליצלן, נמצא משה רבינו כבר הוזיר והוכיח נשמות ישראל בימי על חורבן בית המקדש וירושלים, שהוא פנים אמונה חכמים, ואמר איך אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם, לרמז להם שישבו על פנים אמונה חכמים, ועל ידי זה ינצלו מחורבן וירושלים ובית המקדש, כי עיקר החורבן הוא מלחמת ביון תלמידי חכמים וחסרון אמונה חכמים, אם יתחזקו באמנות חכמים יהיה להם הכל.

והנה יש לומר שם רביינו גם רימו להם התקון במלת "איכה", כי איכה"ה עולה בגימטריא ל'ז, המרמו ללו' ממכחות של גمرا שנשארו בידינו, שהוא היסוד של תורה שבعل פה, כי על ידי לימוד ללו' ממכחות, שהן כללות תורה שבעל פה ודברי חכמיינו הקדושים, על ידי זה נוכה לבניין בית המוחין שהוא בנין בית המקדש, ולא נצטרך לקונן "איכה" ישבה בדר וגו', וזה מרומו בדברי חכמיינו הקדושים (סנהדרין כ"ד) על הפסק (איכה ג') במחשבים הושבנו, וזה תלמוד בבלי, שאם אדם מרגיש שהוישבו אותו בחושך עמוק, ואין רואה שום אור בחיו, זה מהמת שנאברה לו אמונה חכמים, ועיקר עצתו, "זה תלמוד בבלי", שיתחיל ללימוד ללו' ממכחות של תלמוד בבלי, עד שיחזור ויאיר לו אור השם יתברך על ידי לימוד גمرا תורה שבעל פה, ואו יairo ימי חייו באור נערב ונפלא מאד.

ואין לשום אדם להתחמק ולהשתטט לומר שאין אפשר לו ללימוד גمرا ותלמוד בבלי מהמת שהוא עין ואין לו ראש טוב ואין מבין מה שלומד, כי כבר אמרו חכמיינו הקדושים (עובדיה וורה י"ט), לעולם ליגרים איניש ואף על גב דמשכה ואף על גב דלא ידע Mai קאמר (לעתם יגורם אדם דברי תורה, אף על פי ששוכחה ואף על פי שאינו יודע מה שאומר), ובמו שקבע לנו רביז'יל סדר דרך הלימוד (שיעור הר"ץ סי' ע"ז), ואמר, שאין צריכין בלימוד רק אמרה בעלמא, לומר הדברים כסדרן, וממילא יבין, כי ריבוי הלימוד עולה על הכל, ועל ידי שינגורות הרובה דפים גمرا, ויסים מסכת אחר מסכת, פעם אחר פעם, לבסוף יפתחו מוחו ודעתו, ויבין את הלימוד, אבל לכל זה צריכין "אמונות חכמים", להאמין בדברי חכמיינו

הקדושים שצרכין לגורם אף על גב "دلא ידע Mai Kamar", ולהאמין בדברי רביז'ל שהרבה לדבר עמו שיחות רבות מעין סדר דרך הלימוד, ואמר (שיחות הר"ן סי' יט), שאפילו אותם האנשים הרגילים בעבורות רחמנא ליצלן, אם יעשו לעצם חיוב חזק ללימוד בכל יום כך וכך, התורה יוצאה אותם מז העבורות וכו', עיין שם, וקבעה יש ביד אנשי שלומינו ש"כך וכך" סובב והולך על אמרות ח"י פרקים משנהות בכל יום, שהוא תיקון נפלא לנשמה, להוציאיה משאול תחתיות, ובמו שבתו (תהלים ל') העלית מז שיאול נפשי, ראש תיבות משנ"ה, כי משנ"ה אותיות נשמ"ה, ומלשון שניוי, שימושהطبع אדם לגמרי, ורביז'ל נתן תיקון זאת לבמה מאנשי שלומינו לומר ח"י פרקים משנהות (שיחות הר"ן סי' קפ"ה), וגם מוחראנ"ת ז"ל בתוכם, ולכון עיקר היסוד הוא "אמונת חכמים", להאמין בדברי חכמים שיכולים ללימוד בכל עת ובכל זמן, אףלו אם אין מבין כל מה שלומד, כי הגירסה והלימוד בדברי חכמוני הקדושים בעצםם, בתרミニות ובפרשיות גמורה, יביאו אותו לשליימות "אמונת חכמים" ויהיה נבנה אצלו בית המוחין שהוא בנין בית המקדש, עד שיזכה לנואלה, והשם יתברך יוכינו להגעה לאמונה חכמים באמות, ונזכה לצאת מן הגלות לגמרי, ולראות בגאות ובישועתן של ישראל ב מהרה בימינו אמן ואמן.

